

Bajzát Tímea Borbála (ELTE Eötvös József Collegium)

Egy elméleti módszer kialakítása segédigés konstrukciók által kidolgozott potenciális modalitás azonosítására és leírására funkcionális nyelvelméleti keretben

Az előadásban bemutatandó korpuszalapú kutatás célja egy olyan elméleti módszer kialakítása segédigés konstrukciók által kidolgozott potenciális modalitás azonosítására, amely alkalmas ezen szerkezetek használatalapú leírására funkcionális kognitív nyelvelméleti keretben. Az elméleti keret választását indokoltá teszi az, hogy ezen kognitív nyelvelméleti megközelítés alkalmas a vizsgált jelenség forma-funkció pár szerinti leírására, valamint ezen keret nyelvhasználó-központú, a nyelvet nem idegeníti el a használójától, ezért alkalmas a használatalapú kutatás számára. A kutatás felhasznál magyar, illetve nemzetközi szakirodalomban felhalmozott eredményeket és módszereket, ezzel megkísérelve integrálni őket egy magyar nyelvre specifikus azonosító módszer kidolgozásába. Az illokúciós beszédaktusok azonosítására kidolgozott Cost-Benefit Cognitive modell foratókönyvi sémáit szintén alkalmazásba veszi a jelen kutatás összekapcsolva az erődinamikai modellel. A vizsgálat nem korlátozódik csupán a beszédaktusok vizsgálatára, kidolgozott szempontrendszer alakítása, bizonyos szempontok integrálása, valamint más szempontok elvetése indokolt, mert a nyelvileg aktivált és kidolgozott szereplők és körülmények viszonyrendszerét, amelyek részt vesznek a potenciális modalitásforrás kidolgozásában, kívánom leírni. A vizsgálat során a klaszterelemzés lépéseit követve válnak azonosíthatóvá a nyelvi adatok által kirajzolt mintázatok. A vizsgálati mintát a Magyar Nemzeti Szövegtárból (v2.0.5) vételezi a kutatás.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-19-2 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.

Prótár Noémi (ELTE Eötvös József Collegium)

Multimodális reklámszövegek metaforikusságának vizsgálata

Az előadásomban ismertetett kutatás célja négy multimodális reklámplakát-szövegen (Gyuricza 2016) megjelent metaforák jelentésképző szerepének kognitív nyelvészeti vizsgálata (Kövecses–Benczes 2010; Tolcsvai Nagy 2013; Tolcsvai Nagy 2017). A vizsgált plakátokon a reklámozott termék alapadatai mellett valamilyen kép, illetve egy rövidebb, szlogenszerű, önmagában is metaforikusan értelmezhető szöveg is megtalálható. Mivel a kutatás egyik fontos aspektusa a plakátok jelentésének beszélőkön keresztül való empirikus vizsgálata, így ahhoz a funkcionális kognitív nyelvelméleti keretet tartottam a legmegfelelőbbnek (Tolcsvai Nagy 2013), mely szerint a metafora fogalmi leképezés két jelentésszerkezet között (Tolcsvai Nagy 2017, 1073). Az előadás során először a plakátok szlogenjében található metaforák szemantikai leírását végzem el, majd pedig az ehhez kapcsolódó kérdőíves vizsgálat eredményeit mutatom be. A

kérdőíves vizsgálat során összesen több mint 120 adatközlő válaszait vizsgáltam – ezen adatközlők egy része látta a plakátokat, és így válaszolt, egy része pedig csupán a plakátokon szereplő szövegeket ismerte. A válaszok összevetése után hipotézisem szerint megmutatkozik, hogy hogyan befolyásolja a plakát egésze, illetve a képi tartalom a szövegben megjelenő metaforikus szerkezet jelentését. Emellett ezzel a módszerrel vizsgálom a szlogenben szereplő metaforikus nyelvi kifejezések konstrukciós jellemzőit is.

Deák Ádám (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Csanád vármegye képvisellete az 1843/44. évi országgyűlésen

Előadásomban Csanád vármegye részvételét és szerepét vizsgálom meg az 1843/44. évi országgyűlésen. Vizsgálódásomnak két főbb aspektusa lesz: a követutasítások és a követek felszólalásai a diétán. A követutasításokban foglalták össze a megyék azokat a legfontosabb ügyeket, amiket kötelezően támogatniuk kellett a követeknek. Ez a téma még kevésbé kutatott, így szeretnék rávilágítani arra, hogy a későbbiekben milyen fontos lenne ezeknek a forrásoknak a feltárása. A másik fontos kérdéskör a követek felszólalásai, amiket az országgyűlési naplóknak rögzítettek. Ezekből meg lehet tudni, hogy pontosan betartották-e küldőik akaratát. Sorra veszem az országgyűlésen felmerült legfontosabb ügyeket és megvizsgálom azokat az utasítások és a követek felszólalásai alapján. Bánhidy Albert és Kállay Ödön képviselték Csanád vármegyét ezen a diétán, röviden az életútjaikba is betekintést nyújtok.

Krizsán Bálint (Szegedi Tudományegyetem)

A magyar konzervatív mozgalom 1849 és 1859 között

1848-ban egyértelművé vált, hogy a két évvel korábban párttá szerveződött magyar konzervatív csoportosulás programja vereséget szenvedett, és politikailag légüres térbe került. Habár támogatásukról biztosították a magyar kormányt, befelé hűek maradtak elveikhez, és terveket szőttek a forradalom előtti állapotok mielőbbi visszaállítására. A császári hatalom részéről a nemzetiségi mozgalmakkal való óvatos politika, illetve a magyar érdekek figyelembevételének szándéka közeledést eredményezett a konzervatívokhoz. Ennek jegyében az 1848. decemberében Magyarországra betörő császári sereg nyomán kinevezett ideiglenes királyi biztosok a magyar konzervatívok közül kerültek ki, sőt részvételükkel sor került egy titkos magyar bizottság felállítására is 1849. februárjában. Az Ideiglenes Polgári Közigazgatás élére is egy jelentős konzervatív személyiség, Szógyény-Marich László került. A birodalmi vezetés tehát partnerként tekintett a magyar konzervatívokra, ám az olmtüzi oktrojált alkotmány kihirdetése után politikailag ismét súlytalanokká váltak. A „lemondás nélküli hallgatás” időszakában egy részük élesen szembehelyezkedett a